

บทวิจารณ์หนังสือ

Academic Library Services for First-Generation Students.

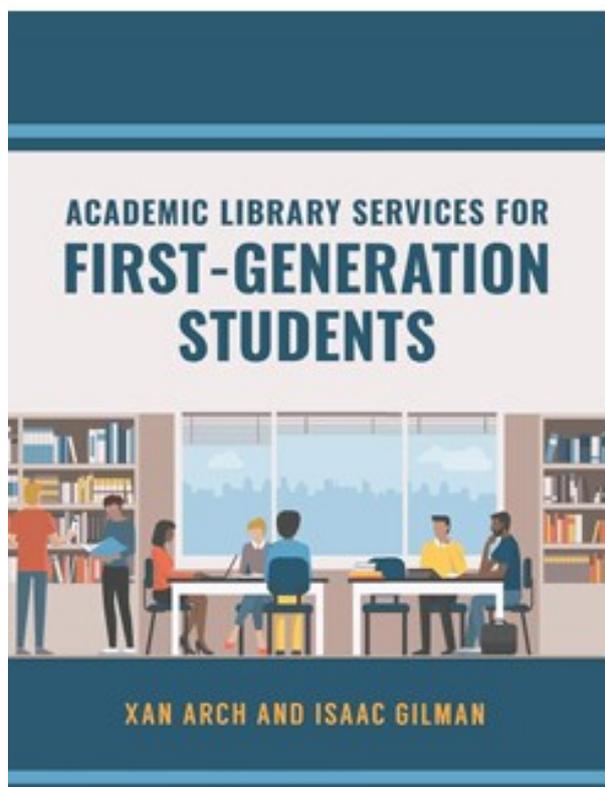
By Arch, Xan, and Isaac Gilman.

Publisher: New York, NY: Libraries Unlimited, 2020.

Available from: ProQuest Ebook Central,

<https://www.proquest.com/legacydocview/EBC/6237673?accountid=8330>

บทวิจารณ์ โดย
นิธิวดี จิตรวาสน์¹

¹ Senior Fellowship of the Higher Education Academy (SFHEA)
Information Access Coordinator (South Asia, Southeast Asia and the Middle East)
Menzies Library, The Australian National University, AUSTRALIA

เมื่อต้นปี 2020 ผู้วิจารณ์ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ “Student engagement project” มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย เพื่อวางแผนการบริการและการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สำหรับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย โดยทางห้องสมุดเล็งเห็นว่า ห้องสมุดควรเป็นฝ่ายเข้าหากลุ่มนักเรียนเหล่านี้ เพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องการจัดบริการให้เหมาะสม การประชาสัมพันธ์การใช้ทรัพยากรต่างๆ ในห้องสมุด การจัดสถานที่ให้เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษา เป็นต้น ตัวอย่างหนึ่งที่ทางคณะกรรมการให้ความสำคัญและถือว่าเป็นตัวแปรหลักก็คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้นทางห้องสมุดจึงเชิญเจ้าหน้าที่จากฝ่ายรับนักศึกษาและตัวแทนนักศึกษารุ่นปี 1 เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

หนังสือ **Academic Library Services for First Generation Students** จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนโครงการนี้ ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะกล่าวถึงวัฒนธรรมของระบบการศึกษาในสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ แต่แนวคิดและตัวอย่างต่างๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้ตั้งคำถามสำคัญที่ว่า อะไรคือสิ่งที่บรรณารักษ์ควรนำมาปฏิบัติสำหรับ **First Generation Students** เพื่อช่วยให้ห้องสมุดบริหารจัดการและบริการและทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก่อนอื่นเลยจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับคำจำกัดความของคำว่า **First Generation Students** ซึ่งโดยทั่วไป หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้มีประสบการณ์ในระดับอุดมศึกษาหรือไม่ได้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากพื้นฐานทางครอบครัวและสังคมของนักศึกษากลุ่มนี้ ทำให้พวกเขาขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และส่งผลต่อให้ผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

จุดเด่นของเนื้อหามุ่งประเด็นไปที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาว่าจะช่วยสนับสนุนด้านการเรียนของนักศึกษากลุ่มนี้ได้อย่างไร และให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น การออกแบบและประยุกต์การให้บริการห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของห้องสมุดระดับอุดมศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เขียนได้อธิบายถึงระบบการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปว่า ยังคงใช้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษากลุ่ม continuing-generation students (traditional students) และละเลยนักศึกษากลุ่ม **First Generation Students** และกลุ่มอื่นๆ ที่เรียกว่า **Non-traditional Students** แต่ด้วยจำนวนของนักศึกษากลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น จึงถึงเวลาแล้วที่สถาบันการศึกษาต้องหันกลับมามองระบบการศึกษาใหม่ ผู้เขียนพยายามที่จะบอกว่า สถาบันการศึกษาไม่ควรจะมองแค่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ควรสร้างระบบการเรียนการสอนสำหรับ **New Traditional students** ซึ่งหมายถึง **นักศึกษาทุกคน**

เนื้อหาภายในหนังสือแบ่งออกเป็น 7 บท

1. First-Generation Students in Context

บทแรกนำเสนอเกี่ยวกับความเป็นมาและความซับซ้อนทางอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของนักศึกษากลุ่ม first-generation รวมทั้งกล่าวถึงคำจำกัดความของ first-generation students ว่าหมายถึงนักศึกษากลุ่มใด และทำไมนักศึกษากลุ่มนี้จึงมีความสำคัญต่อการจัดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา ความท้าทายของ first-generation students ที่ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมทางวิชาการ มาตรฐานทางวิชาการ ภาษาที่ใช้ เฉพาะทางวิชาการ และแนวปฏิบัติต่างๆ ที่ไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นต้น

2. First-Generation Students in the Academic Library

บทที่สองได้อภิปรายเกี่ยวกับห้องสมุดระดับอุดมศึกษาที่สามารถพัฒนาและจัดการบริหารอย่างไร เพื่อช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มนี้ ผู้เขียนมองเห็นว่า ห้องสมุดจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีส่วนสำคัญในการสนับสนุน การเรียนของนักศึกษา ทำอย่างไรให้นักศึกษากลุ่มนี้รู้สึกว่าห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตการเรียนของพวกเขา เป็นต้น

3. Exploring Perception of First-Generation Students' College and Library Experience

ผู้เขียนได้กล่าวถึงความท้าทายในช่วงรอยต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังจะเข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษาว่าสำคัญอย่างยิ่ง และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการและออกแบบบริการต่างๆ ให้เหมาะสม ในช่วงเทอมแรกของมหาวิทยาลัย ผู้เขียนได้ทำการสำรวจความคิดเห็นจากฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน โดยมีคำถามเกี่ยวกับ ความท้าทาย ความกังวล และ ความต้องการของ first-generation students เป็นต้น รวมทั้งได้ทำการสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับการให้บริการและทรัพยากรห้องสมุดสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้ จากห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา แบบสำรวจทั้งสองได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก A

4. Library Space

ในบทนี้กล่าวถึงความสำคัญและความท้าทายเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยในห้องสมุดให้มีประโยชน์ที่สุด การออกแบบพื้นที่ในห้องสมุดเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ห้องสมุดต้องประสบในขณะนี้ โดยเฉพาะการทำให้ นักศึกษากลุ่มนี้เกิดความรู้สึกว่าห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตการเรียน รู้สึกว่าเป็นที่ปลอดภัย อยากเข้ามาใช้ อยากมาหาความรู้ อยากมาอ่านหนังสือ ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างจากห้องสมุดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์และ อาจนำมาปรับใช้ได้ในการออกแบบ การบริหาร การจัดการบริการ การจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานบริการ

5. Library Instruction

บทนี้ถือว่าน่าสนใจอย่างมาก เพราะพูดถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ซึ่งถือว่าเป็นบริการหลักของห้องสมุดอย่างหนึ่ง Library Instruction นั้น อาจเป็นแค่บริการพื้นฐานทั่วไป เช่น การให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับห้องสมุด การพาเยี่ยมชมห้องสมุด การแนะนำบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จนไปถึง information literacy เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้น การใช้ทรัพยากร เป็นต้น ผู้เขียนให้แนวคิดที่นักศึกษาในกลุ่มนี้เคยชินกับการใช้ห้องสมุดในโรงเรียน และไม่คุ้นเคยกับการใช้ห้องสมุดระดับอุดมศึกษา ดังนั้น การให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดจึงสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้นำเสนอเกี่ยวกับ ความร่วมมือกับฝ่ายอื่นๆ ในสถาบัน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม เช่น ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายบริการวิชาการ เป็นต้น

6. Outreach and Partnerships

ในส่วนนี้ ผู้เขียนกล่าวว่า ห้องสมุดประสบกับความท้าทายที่มากขึ้นเป็นสองเท่าเลยที่ต้องโน้มน้าวนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของห้องสมุด และในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความสัมพันธ์กับแผนกอื่นๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือที่จะช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น และจะอย่างไรให้นักศึกษาไม่มองแค่ห้องสมุดเป็นเพียงชั้นหนังสือและโต๊ะอ่านหนังสือเท่านั้น นอกจากนี้ได้กล่าวถึงความร่วมมือกับห้องสมุดโรงเรียน เพื่อปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด อุดมศึกษา การประชาสัมพันธ์โดยตรงไปยังนักศึกษาและครอบครัว และการสร้างความร่วมมือกับแผนกอื่นๆ ในสถาบัน เช่น ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายติวเตอร์ เป็นต้น

7. The Path Forward for Academic Libraries

เนื้อหาในบทนี้กล่าวถึง โอกาสที่ห้องสมุดจะเป็นผู้นำในการจัดระบบใหม่และทำให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น การทำการสำรวจว่าในสถาบันมีกลุ่มนักศึกษาใดบ้าง การทำความเข้าใจในอัตลักษณ์ของนักศึกษา การศึกษาถึงความสำเร็จและประสบการณ์ของกลุ่มนักศึกษา การกำหนดและสร้างแนวปฏิบัติที่ดี และความเป็นไปได้ที่จะนำไปประยุกต์และปฏิบัติจริง สุดท้ายผู้เขียนทิ้งท้ายเกี่ยวกับความจริงที่ว่า ไม่ว่าห้องสมุดจะพยายามปรับตัวแค่ไหนก็ตาม ทั้งนี้ทั้งนั้นสถาบันอุดมศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจและปรับตัวเช่นกัน

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับนักวิชาชีพในห้องสมุดของสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการในห้องสมุด การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางวิชาการ การพัฒนาทักษะทางวิชาการให้กับนักศึกษาใน

สถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจารณ์ต้องขอยอมรับไว้ในที่นี้ว่า ตอนที่ร่วมวางแผนกับโครงการ “Student engagement project” ทางคณะกรรมการมองแค่กลุ่มนักเรียนที่จะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย โดยไม่ได้ให้ความสำคัญว่านักศึกษาที่มีสถานะทางสังคมและครอบครัวอย่างไร อาจเป็นเพราะทางออสเตรเลียเน้นคุณค่าและให้ความสำคัญกับเรื่องความเท่าเทียม จนไม่ได้คิดถึงเรื่องความแตกต่างทางสังคมของนักศึกษา หลังจากอ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว ทำให้มองเห็นว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะเราอาจมองข้ามบางอย่างไร้ประโยชน์ไป สำหรับประเทศไทย เราอาจจะมองในเรื่องใกล้ตัวและดูเป็นรูปธรรม เช่น นักศึกษาจากต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนในเมืองหลวง นักศึกษาเหล่านั้นคงต้องการปรับตัว และคงไม่ใช่เรื่องง่ายเลยสำหรับนักศึกษาเหล่านั้น

นอกจากนี้ผู้วิจารณ์แนะนำให้ศึกษาแบบสำรวจจากภาคผนวก A: Counselor and Library Surveys ซึ่งได้กล่าวรายละเอียดในบทที่ 3 และภาคผนวก B: Student Interview Questions ซึ่งเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและบริการของห้องสมุด ซึ่งแบบสำรวจเหล่านี้น่าจะมีประโยชน์อย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

Arch, Xan, and Isaac Gilman. (2020). *Academic Library Services for First-Generation Students*. New York, NY: Libraries Unlimited. Retrieved from:
<https://www.proquest.com/legacydocview/EBC/6237673?accountid=8330>